

Plec de condicions tècniques per a la “Gestió d’un programa educatiu per estendre la Cultura de la Sostenibilitat i ampliar la xarxa Barcelona + Sostenible dirigit a l’alumnat i al professorat ”

1. Objecte i durada del contracte

L’objecte del present contracte és la **Gestió d’un programa educatiu per estendre la Cultura de la Sostenibilitat i ampliar la Xarxa Barcelona + Sostenible dirigit a l’alumnat i al professorat** dels centres educatius de la ciutat de Barcelona.

La durada de les prestacions serà com a màxim de 24 mesos, amb la possibilitat de prorrogar-lo per 2 mesos més.

2. Antecedents

La cultura de la sostenibilitat té a veure amb noves maneres de veure el futur comú i de participar en la resolució de problemes (repensar, experimentar, innovar). Per aconseguir un món més sostenible l’educació no ha de perpetuar un sistema que no funciona, sinó formar persones que siguin motor de canvi i capacitar-les per a l’acció conscient. Cal animar i ajudar els centres educatius a emprendre aquesta transformació.

La Direcció de l’Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat de l’Ajuntament de Barcelona, a través del departament d’Equipaments i Programes té per objectiu estendre la cultura de sostenibilitat amb programes educatius dirigits als centres educatius i a tota la ciutadania.

En aquest context, des de fa 26 anys la ciutat de Barcelona desenvolupa un programa educatiu dirigit a l’alumnat que, amb el nom de **Com Funciona Barcelona?**, ha contribuït al coneixement de les instal·lacions de la ciutat relacionades amb la gestió ambiental de la mateixa. Aquest programa ha anat evolucionant tant en els seus objectius i continguts com en la seva gestió i abast.

Per altra banda, des del 2001 i en el marc del [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat de Barcelona](#), es crea la xarxa Barcelona + Sostenible, formada actualment per més d’un miler d’entitats, empreses, centres educatius i institucions amb l’objectiu d’assolir els objectius del Compromís amb la suma de les accions de tots els membres de la xarxa. Aquesta xarxa es desplega amb diferents programes, entre ells **Escoles + Sostenibles**, amb l’objectiu de contribuir a la sostenibilitat des de l’educació i amb el reconeixement de les escoles com a agents de canvi a la ciutat.

3. Situació de partida

Barcelona, com totes les ciutats, afronta reptes ambientals relacionats amb la disponibilitat de recursos, la pèrdua de qualitat de l'entorn, el canvi climàtic, etc. en el marc de la Declaració de l'Emergència Climàtica decretada per l'Ajuntament de Barcelona, el 15 de gener de 2020. <https://www.barcelona.cat/emergenciaclimatica/ca>

Tot això ens invita a repensar com organitzem la nostra ciutat i la nostra manera de viure-hi, per tal de millorar la qualitat de vida de les persones i garantir la integritat del medi ambient, sense acumular problemes pel futur o transferir-los a altres llocs del món.

Els responsables municipals de la gestió ambiental i del manteniment i transformació de l'espai públic estan plenament convençuts de la importància que les escoles de la ciutat tinguin l'oportunitat de conèixer directament infraestructures, equipaments, actuacions i serveis que s'hi relacionen, a fi que els joves ciutadans puguin comprendre millor el funcionament ecològic de la ciutat, prendre consciència dels reptes que planteja i participar activament a la recerca de solucions.

Així mateix, l'any 2024 s'aprova el Compromís Ciutadà per una Barcelona + Sostenible 24-34, full de ruta de totes les organitzacions que formen part de la xarxa basat en les accions col·laboratives.

Com a novetats d'aquesta renovació del marc de treball s'incorpora la ciutadania no organitzada a la xarxa, s'estableixen diferents nivells de compromís dins la xarxa i s'impulsen un seguit de reptes col·laboratius entesos com un conjunt d'accions que treballen per aconseguir un mateix objectiu quantitatiu amb mesures que cadascú pot fer des del seu camp d'actuació.

Amb la renovació del nou compromís, s'estableixen 3 espais de participació: *Ens connectem*, *Ens activem* i *Liderem*. *Ens activem* i *Liderem* són dos espais de participació adreçats a centres que sí que presenten projecte de sostenibilitat a través del programa Escoles + Sostenibles. Pel que fa a l'espai *Ens connectem*, els centres no caldrà que presentin projecte de sostenibilitat però sí emplenar unes dades bàsiques i podran gaudir d'una sèrie de beneficis (formació, participació en les microxarxes, recursos...).

Actualment el programa Escoles + Sostenibles ja existeix i ofereix una sèrie de recursos als centres que redacten un projecte de sostenibilitat.

Més informació: <https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/escoles-sostenibles>

4. Marc de referència

El marc de referència conceptual i els principis inspiradors que orienten el projecte educatiu es basen en:

FRANQUESA, TERESA; VILAR, MARTA. *Guia del programa Escoles + Sostenibles. Passem a l'acció!* Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Àrea

d'Ecologia Urbana. Direcció d'Estratègia i Cultura de Sostenibilitat. 2020. 190 p. Col·lecció de guies d'Escoles + Sostenibles; 7

https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/119942/3/Guia_Passem_a_accio_guia_programa_Escoles_Sostenibles.pdf

Marc de la innovació pedagògica a Catalunya. Maig 2017

https://repositori.educacio.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12694/603/marc_innovacio_pedagogica_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y

El marc de referència municipal:

Prioritats de l'**Àrea de Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge**, que són les línies d'acció prioritàries per aquesta àrea municipal, posant especial èmfasi en les línies d'acció dels següents Plans Estratègics i mesures de govern:

Pla Canviem pel Clima 2030

<http://hdl.handle.net/11703/127356>

Pla Clima 2018-2030

<http://hdl.handle.net/11703/109216>

Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030

<http://hdl.handle.net/11703/123710>

Pla d'Energia, Canvi Climàtic i Qualitat de l'Aire 2011-2020

https://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/sites/default/files/PlaEnergia_CanviClimatic_QualitatAire-2011-2020.pdf

Pla Natura Barcelona 2021-2030

<http://hdl.handle.net/11703/122958>

Pla de recursos hídrics alternatius

<http://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/ca/que-fem-i-per-que/ciutat-productiva-i-resilient/pla-de-recursos-hidrics-alternatius>

5. Objectius del servei

Amb l'objectiu d'estendre la cultura de la sostenibilitat, el programa facilita el coneixement de primera mà i la percepció directa de llocs, fets i processos que ens aproximen a la comprensió de la ciutat: com és, com funciona, com es gestiona i com es transforma per esdevenir més habitable i més sostenible.

A més, acompanya els equips dels centres educatius a incorporar criteris de sostenibilitat en tots els àmbits de la seva tasca educativa, per incorporar una

mirada crítica sobre el que fan i obrir horitzons de possibilitats sobre el que poden fer.

Per tant els objectius del servei seran:

- Apropar els valors de la sostenibilitat a la població escolaritzada.
- Exercir una acció educativa que contribueixi a preparar ciutadans que amb el seu comportament participin en la construcció d'una ciutat millor i més sostenible.
- Sensibilitzar els escolars sobre la necessitat d'implicar-se en la millora ambiental de la ciutat.
- Donar a conèixer les instal·lacions relacionades amb la gestió del medi ambient de la ciutat de Barcelona.
- Oferir recursos als centres educatius per tal que aquests contribueixin a l'educació ambiental de l'alumnat per aconseguir unes millors actituds i pràctiques ciutadanes.
- Vetllar per la difusió de les activitats de forma coordinada amb l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat.
- Coordinar-se amb les institucions, els organismes i les entitats que sigui necessari per al bon funcionament del servei. I amb altres institucions i organismes que també gestionin instal·lacions o serveis per a la ciutat de Barcelona per tal de poder obtenir programes complets i coherents pel que fa als vectors i cicles ambientals.
- Difondre entre el públic escolar un conjunt de bones pràctiques ambientals per aplicar a la vida quotidiana.
- Donar suport als projectes d'innovació dels centres d'Escoles + Sostenibles.
- Fomentar l'apoderament dels escolars com ciutadans informats i actius.
- Ampliar la xarxa d'escoles compromeses amb la sostenibilitat.

6. Serveis

Per al correcte desplegament d'aquests objectius es comptarà amb diversos serveis que hauran de ser elaborats, programats, gestionats, executats i avaluats per l'empresa adjudicatària.

Aquests serveis s'han dividit en funció dels destinataris als quals van dirigits:

6.1. Acompanyament de l'alumnat

Com funciona Barcelona? és un programa d'educació ambiental de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Barcelona, adreçat a les escoles de tots els nivells educatius no universitaris.

Per assolir els objectius, el Departament d'Equipaments i Programes de la direcció de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat desenvolupa el programa d'activitats didàctiques adreçades a les escoles de Barcelona en coordinació i en el marc del Programa d'Activitats escolars (PAE) del Consell de Coordinació

Pedagògica de la ciutat de Barcelona, competència de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) de l'Ajuntament de Barcelona.

6.1.1. Metodologia

Com Funciona Barcelona? proposa l'aprenentatge sobre la ciutat a través de la descoberta de la ciutat mateixa.

A través de la visita d'espais urbans, parcs i instal·lacions, es propicien observacions, vivències, emocions i reflexions d'un caire molt diferent de les que tenen lloc dins de les aules.

Per una banda, copsar les dimensions d'un dipòsit de retenció pluvial, gaudir del paisatge sonor d'un parc o endinsar-se a l'interior una central elèctrica són experiències singulars, que materialitzen, concreten i donen significat als conceptes que s'estudien a les matèries escolars.

D'altra banda, les visites permeten el coneixement directe de dades, fets, processos, problemes, opinions i bones pràctiques sobre els quals aprofundir a l'escola. Per facilitar l'aprenentatge, el programa posa a l'abast del professorat materials per abans i després de la visita que forneixen motivació i propicien la investigació al centre educatiu.

Aquest programa també actua com estímul i complement per als projectes d'innovació de les Escoles + Sostenibles.

A l'hora de dissenyar una activitat educativa i després de definir amb claredat els objectius que es volen aconseguir es presenta com a rellevant la metodologia a seguir.

La metodologia ha de garantir tant l'eficàcia en la consecució dels objectius com en els valors per aconseguir-los. Per la qual cosa la metodologia a seguir en les activitats del programa Com Funciona estarà basada en aquestes quatre fases:

1. Motivació. El propòsit d'aquesta fase és suscitar l'interès i el compromís de l'alumnat.

La motivació és l'impuls que inicia, guia i manté un comportament específic amb la finalitat d'aconseguir la fita desitjada: les ganes i la il·lusió que els subministren l'energia per implicar-se en l'acció. En aquesta fase és important identificar quin és el punt de partida. Aquest marc ha de servir de base per a desenvolupar i relacionar les altres fases d'adquisició de coneixements, reflexió i acció. Una bona motivació porta implícita sorpresa, creativitat, complicitat, interès...

2. Diagnosi. L'aprenentatge basat en l'estímul de la curiositat i el foment de la recerca de nous coneixements.

L'objectiu d'aquesta fase és identificar i analitzar les situacions i les problemàtiques. S'haurà d'observar, mesurar, calcular, enquestar, investigar i comparar per establir punts forts i punts febles. Conèixer bé el punt de partida és clau per adequar les accions i per poder avaluar correctament, al final, l'impacte de l'esforç. Però, a més a més, les activitats que serviran per fer la diagnosi seran una gran oportunitat d'aprenentatge per a l'alumnat.

Tots els continguts han d'estar relacionats amb el currículum dels diferents nivells educatius i el desenvolupament de les competències bàsiques.

3. **Reflexió i pensament crític.** És l'anàlisi i l'autoavaluació dels canvis produïts en el coneixement dels alumnes posteriors a la recerca.

El procés d'aprenentatge que proposa l'activitat ha de disposar d'un espai per a l'autoavaluació en el què individualment els participants de l'activitat siguin capaços d'identificar que és el que han après. Aquest procés individual es bo que es complementi amb una valoració col·lectiva dels diferents aprenentatges que s'han assolit.

4. **Acció – comunicació.** És el punt final de l'acció educativa a través de la qual es posa en pràctica el què s'ha après.

La finalitat d'una activitat d'educació per a la sostenibilitat és la de facilitar (donar informació, eines, estratègies...) a l'alumnat noves capacitats per portar a terme noves accions que incorporin criteris de sostenibilitat en la seva vida quotidiana (a l'escola, a casa, al barri). Una bona proposta didàctica ha d'incloure propostes d'activitats prèvies i posteriors a la realització de la visita a la instal·lació o al taller d'aula. Aquest material ha de ser flexible i adaptable a diferents ritmes educatius que es poden identificar dins d'un mateix grup classe i ha d'estar a disposició del professorat que l'utilitzarà segons els seus interessos i necessitats.

La realització d'aquestes quatre fases es poden preveure fer-les en la mateixa sessió de la visita o bé en sessions prèvies i/o posteriors.

S'haurà de tenir en compte que hi caben les dues possibilitats a l'hora de dissenyar les activitats. Una, la que les escoles es preparin prèviament la visita i en facin un seguiment posterior i dues aquelles que per les raons que siguin en fan únicament a la visita.

6.1.2. Tipologies d'activitat.

Les activitats seran de diferents tipologies

- **Activitats estàndards:** És reservaran per telèfon o correu electrònic a través de la Secretària del programa. Tindran unes dates, horaris, nº d'alumnes i duració (1,5h) predeterminades en el moment de la seva reserva. Podran ser visites a instal·lacions o tallers a l'aula, indicats pels més petits o en aquells casos que s'ha de desenvolupar al centre educatiu com en el cas de les

activitats de soroll. Coincideixen amb el format actual de les activitats del programa.

Tota la informació sobre les característiques de les activitats es podrà consultar al Programa d'Activitats Escolars PAE del Consell d'Innovació Pedagògica de l'Ajuntament de Barcelona.

<https://w13.bcn.cat/APPS/wprpae/general/Presentacion.do?method=verContenido>

- **Activitats a petició del centre educatiu:** Seran activitats que els centres educatius podran sol·licitar a través de la secretaria del programa i partint d'una base de continguts, s'adaptaran en data, horari, nivell educatiu i duració al grup escolar que ho demani. Es determinarà amb el Departament d'Equipaments i Programes els continguts i formats més adients.
- **Projectes de Servei Comunitari Ambiental i d'Aprenentatge Servei:** Amb una metodologia d'Aprenentatge Servei s'oferiran projectes de comunicació i sensibilització ambientals combinat amb una diagnosi ambiental. L'objectiu és que els i les joves sensibilitzin i generin impacte positiu en la societat, proposant-los una mirada diferent sobre la sostenibilitat urbana. Es pot consultar el desenvolupament d'aquest projectes i les hores que impliquen d'educadors a:

http://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/sites/default/files/FulletoComFuncionaBarcelona_Servei.pdf

Els centres educatius hauran de fer les inscripcions a través de la Convocatòria unificada de programes (CUP) del Consorci d'Educació de Barcelona. La Convocatòria unificada vol harmonitzar tota l'oferta que impacta en els centres, unificar calendaris i garantir la qualitat de la proposta metodològica, la transparència en els criteris d'assignació i la coherència amb el projecte educatiu de centre.

https://www.edubcn.cat/ca/suport_educatiu_recursos/convocatoria_programes#!/cerca

El Servei Comunitari, tal com marca la normativa del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, és una matèria obligatòria dirigida als alumnes del 2n cicle d'Ensenyament Obligatori.

Altres cursos també podran sol·licitar projectes d'Aprenentatge Servei a desenvolupar en el seu currículum escolar.

S'estableix com a base, la realització de les següents activitats. Durant el curs escolars, s'aniran ajustant el nº de les diferents tipologies.

Tipologia d'activitat	Hores	Nº Activitats	Hores
Estàndard	1,5	600	900

A petició del centre	3	10	30
APS	8	16	128
TOTAL		626	1058

Totes les activitats s'emmarquen en els següents eixos temàtics. L'ordenació de les activitats actuals serà com es detalla a continuació:

<http://ajuntament.barcelona.cat/ecologiaurbana/sites/default/files/FulletoComFuncionaBarcelona.pdf>

➤ **1.- Una ciutat més verda: espais verds i biodiversitat**

Els espais verds urbans aporten valors ecològics que són essencials per a la ciutat, com ara la naturalitat, la biodiversitat, la connectivitat, i valors socioculturals, com la salut, la bellesa, el paisatge o la cultura. Els espais amb vegetació són imprescindibles per millorar la qualitat de vida de les persones i esdevenen refugis climàtics per fer front a l'emergència climàtica.

➤ **2.- Una ciutat en transició energètica: autosuficiència i sobirania energètiques.**

Promoure les energies renovables i ser més eficients en el consum d'energia ens ha d'encaminar a reduir el consum d'energia fòssil. La transformació i ús d'aquesta font energètica és la causa principal del canvi climàtic i també de la contaminació atmosfèrica. L'objectiu a llarg termini és aconseguir subministrament d'energia 100% renovable, i amb zero emissions de gasos contaminants.

➤ **3.- Una ciutat que cuida l'aigua: ús conscient de l'aigua i recursos hídrics alternatius**

L'aigua és un recurs bàsic i indispensable. Una gestió sostenible i racional de l'aigua ha d'incidir en l'estalvi i l'optimització de l'aigua potable i n'ha de fomentar la substitució per recursos hídrics alternatius (aigua freàtica, depurada, etc.). Un bon manteniment de les infraestructures i un control integral de les dades són claus per a una bona gestió.

➤ **4.- Una ciutat amb menys residus: prevenir els residus i transformar-los en recursos**

El consum conscient i la prevenció, la reutilització i el reciclatge de residus ens han d'ajudar a avançar cap a l'horitzó de residu zero. La recuperació dels subproductes, transformats en matèria primera de qualitat, ens pot permetre crear una economia circular per aprofitar el residu i convertir-lo en recurs.

➤ **5.- Una ciutat per convida: qualitat ambiental i mobilitat sostenible**

Actualment, la qualitat de l'aire i el confort acústic són els reptes principals d'una ciutat, tots dos molt vinculats a l'excessiu protagonisme que hi té la circulació privada motoritzada. Qualitat de vida és tornar els carrers a les persones, en una ciutat pacificada i connectada en què es fomenta la mobilitat sostenible, accessible, segura i amable per als vianants i les bicicletes, amb facilitat per arribar a tot arreu amb transport públic eficient, net i a l'abast de tothom

➤ **6.- Una ciutat que es transforma: espai públic i edificació sostenible**

Els grans projectes urbans, d'infraestructures i d'habitatge s'han d'ajustar a les necessitats reals dels ciutadans per resoldre els seus problemes quotidians. La ciutat és un àmbit on neixen contínuament idees noves i on es poden imaginar i construir millors solucions. A Barcelona tenim exemples de transformacions urbanes, liderades per l'Ajuntament i també impulsades per xarxes d'actors ciutadans, que marquen el camí cap a una ciutat més habitable i més sostenible.

6.1.3. Prestacions del servei

Els serveis requerits a l'empresa contractada són els següents:

6.1.3.1. Gestió de les activitats

➤ A.- Reformulació de les activitats actuals:

- Revisar i actualitzar els continguts de les activitats del programa en funció dels nous marcs institucionals de l'Ajuntament de Barcelona com l'Emergència Climàtica i d'altres que s'aniran definint al llarg del procés. Durant el període del contracte el departament d'Equipaments i Programes podrà modificar i anul·lar alguna de les visites a instal·lacions.

- Revisar i actualitzar els materials didàctics actuals en continguts i si fos necessari en disseny, seguint la normativa gràfica d'aquest ajuntament i sota la supervisió del departament de Comunicació de l'Àrea d'Urbanisme, Transició Ecològica, Serveis Urbans i Habitatge.

- Les activitats escolars que es desenvolupen actualment al Centre de la Platja (equipament d'Educació Ambiental, a la platja de la Barceloneta) estan integrades al programa Com Funciona Barcelona?. Conjuntament amb l'equip gestor del Centre de la Platja s'hauran de mantenir actualitzats els continguts en funció de directrius de l'Ajuntament que afectin al litoral.

➤ B.- Incorporació de noves activitats i instal·lacions als eixos:

Durant la duració de tot el contracte s'hauran d'anar avaluant la conveniència de les instal·lacions i activitats que s'ofereixen en tots els eixos per valorar la seva permanència o la seva exclusió.

De la mateixa forma, durant el mateix període s'haurà de treballar per incorporar i definir noves instal·lacions i activitats que millorin l'oferta educativa que proporciona el programa.

Això comportarà la necessitat de dissenyar els corresponents materials didàctics de les noves activitats seguint la normativa gràfica d'aquest ajuntament i sota la supervisió del Departament de Comunicació de l'àrea.

6.1.3.2.- Gestió de la inscripció

Tasques de l'empresa adjudicatària:

- Gestionar les activitats que es reservaran a través de la Secretaria Tècnica del programa i totes les feines que se'n derivin: confirmació a les escoles, etc. Les reserves per part dels centres educatius es podran fer per telèfon o al correu electrònic del programa: comfuncionabarcelona@bcn.cat
- Comptar amb un servei telefònic amb horari de 9 a 14h per garantir les reserves de les activitats, a més de tenir la finalitat de què els centres hi puguin recórrer per incidències o assessoraments que necessitin, tant per la gestió de les reserves com d'altra informació vinculada al contingut de les mateixes
 - Fer difusió de les activitats, utilitzant tot tipus de mitjans , com presentacions a les escoles i als professors, webs, xarxes socials, etc., que permetin arribar a la totalitat del professorat.
 - Fer el manteniment de les dades del PAE.
<https://w13.bcn.cat/APPS/wprpae/general/homelnit.do?method=cargar>
- Fer la gestió amb els responsables de les instal·lacions on és desenvolupen les activitats i realitzar una fitxa de recomanacions de seguretat a seguir a les mateixes.

6.1.3.3.- Avaluació del programa

- Fer seguiment dels indicadors que determini el responsable de l'Ajuntament del programa a través de l'eina de recollida d'indicadors del departament de programes i equipaments. Les dades que caldrà recollir són: nom de l'activitat, tipus d'activitat (visita, formació, taller...), vector ambiental, col·lectiu destinatari, nom del centre educatiu que ha fet l'activitat, districte i barri del centre educatiu, nombre de persones participants, durada de l'activitat, possible anul·lació de l'activitat i causes, grau de satisfacció de l'activitat (sobre 10) i altres possibles comentaris addicionals.
- Redactar un informe trimestral d'avaluació dels serveis realitzats on també s'inclourà un resum de les incidències ocorregudes. En el cas que les incidències es considerin de resolució urgent o importants, és comunicaran via telèfon o personalment al responsable del programa durant les 12 hores següents.
- Presentar a final de curs una memòria que reculli les dades estadístiques de les activitats realitzades i la seva valoració previ consens amb el Departament

d'Equipaments i Programes. En aquesta memòria s'hi inclourà una avaluació global del programa, tant del disseny com de les propostes didàctiques contemplades en el present contracte i proposar-ne la seva millora, si s'escau.

- Preveure enquestes de valoració als usuaris per millorar el servei, previ consens amb la persona designada del Departament d'Equipaments i Programes.
- Amb els responsables de les instal·lacions, s'haurà de mantenir un contacte continu per poder actualitzar continguts i protocols de funcionament. S'enviarà als responsables, de forma trimestral, un informe amb les dades i valoracions de les activitats realitzades. I un cop cada curs, s'organitzarà una trobada per intercanviar impressions i poder avaluar el curs anterior.
- Organitzar i dissenyar una sessió de treball a final de curs conjuntament amb el responsable del programa per reflexionar i valorar l'activitat del curs i preveure millores i canvis pel següent.

6.2. Acompanyament als docents

Escoles + Sostenibles és un programa on hi participen per més del 50% de centres educatius de la ciutat, que han anat incorporant la sostenibilitat més enllà d'activitats aïllades, programes específics, estan adoptant pràctiques transversals, treballant en projectes compartits, col·laborant amb entitats de l'entorn... Entenem per transformació a les relacions amb l'entorn, metodologies de treball, millora de la gestió ambiental, la transformació d'espais concrets del centre, l'organització del temps i de l'espai, la promoció de la democràcia dins del centre, la participació i l'empoderament de l'alumnat.

La missió del programa és acompanyar-los per incorporar criteris de sostenibilitat en tots els àmbits de la tasca educativa, amb l'objectiu de desenvolupar una mirada crítica sobre l'entorn i un procés d'aprenentatge que capacita i empodera.

6.2.1. Metodologia

Els centres educatius d'Escoles + Sostenibles (E+S) desenvolupen aquests projectes en un marc comú, amb aprenentatges compartits, creant sinergies i avançant junts en **xarxa**. Els projectes giren al voltant dels següents àmbits educatius:

- **Per a què? Cultura de sostenibilitat**
 - L'existència d'un ideari consensuat en relació a la sostenibilitat, la seva presència en el projecte i les pràctiques educatives i el grau de coherència entre el que es pretén i el que es fa.
 - La integració curricular dels continguts vinculats amb els principis de sostenibilitat i el grau de coherència entre el que es pretén ensenyar i el que efectivament s'ensenyarà i s'aprèn

- **Què? Docència:** Hem de saber quins seran i com ensenyarem i avaluarem els aprenentatges convenients per avançar cap a la sostenibilitat amb una mirada transversal en tots els àmbits i apoderant l'alumnat per emprendre les accions.
- **Com? Governança:** l'entorn social i el funcionament intern del centre, vinculats als principis de la sostenibilitat: participació, comunicació i actituds davant els canvis.
- **On? Entorn:** els espais físics externs i interns del centre educatiu. La gestió dels recursos energètics i l'aigua, el consum de materials, la compra responsable, el tractament dels residus, la mobilitat, la millora de la biodiversitat, el confort acústic,...
- **Amb qui? Comunitat:** els intercanvis que s'estableixen entre el centre i l'exterior.

Des del programa E+S es planteja que l'enfocament des del qual es despleguen les accions ha d'afavorir l'aprenentatge de les competències i habilitats socials perquè l'alumnat arribi a ser persones autònomes, responsables, participatives, cooperatives i activament compromeses per actuar, en la prevenció i en la solució de problemàtiques socioambientals. La seva resolució no ha d'anar fonamentada en un adoctrinament sobre hàbits i comportaments concrets, que respondrien reactivament als reptes actuals, sinó en la formació de criteris i en la capacitació per a l'acció davant la incertesa d'un futur en canvi accelerat. L'anàlisi crític de l'entorn, la discussió de valors, la cerca d'alternatives, la construcció de respostes, l'execució d'accions concretes i l'avaluació dels resultats són aprenentatges clau en el programa E+S.

Així, l'estratègia metodològica que es promou contempla diverses fases, a manera de pla de treball, per progressar amb el grau de compromís i ritme que cada centre estableixi per a sí mateix, posant l'accent no en el resultat sinó en el procés.

- **Motivació:** suscitar i augmentar l'interès i el compromís dels qui formen la comunitat educativa, com més persones i més col·lectius millor.
- **Diagnosi:** identificar i analitzar quins són els principals problemes al centre i al seu entorn, quina dimensió tenen, descriure'ls amb detall per tal d'arribar a comprendre'ls en profunditat i esbrinar-ne les possibles causes.
- **Recerca d'alternatives i presa de decisions:** consensuar què es vol canviar, i establir prioritats basades tant en el que és més important com en el que és més factible. A partir d'aquí instituir un pla que concreti fites, calendari i responsables.
- **Acció:** organitzar i posar en pràctica l'acció programada amb la participació –segons correspongui– de diversos col·lectius i membres de la comunitat educativa.
- **Avaluació:** procés dinàmic, continu i sistemàtic, mitjançant el qual es verifiquen els èxits assolits i els aspectes poc reeixits en funció dels objectius.

La finalitat central del procés és l'apoderament de cada un dels nois i noies com a persona conscient, responsable i capaç de participar en la millora de l'entorn. L'alumnat és l'autèntic protagonista de totes les accions, l'objectiu de totes les oportunitats d'aprenentatge de que es disposa i la frontissa de totes les relacions que s'estableixen amb l'exterior.

6.2.2. Tipologia d'activitats

Les activitats seran de diferent tipologia:

- **Formació per al professorat, dinamització de grups de treball, cursos, seminaris i altres espais d'intercanvi d'experiències**

El programa Escoles + Sostenibles ofereix un pla de formació anual adreçat a la comunitat educativa dels centres de la xarxa configurat per cursos, seminaris, xerrades, visites i tallers sobre múltiples temàtiques.

El programa de formació anual estableix 150 hores aproximadament.

- **Suport en el desplegament de l'espai de participació *Ens connectem* del nou Compromís Ciutadà per una Barcelona + Sostenible**

En el marc de la renovació del Compromís Ciutadà per una Barcelona + Sostenible, el programa Escoles + Sostenibles oferirà als centres educatius signants 3 espais de compromís segons el que cada centre vulgui o pugui assumir: *Ens connectem*, *Ens activem* i *Liderem*.

L'espai *Ens connectem* és per aquells centres que vulguin formar part d'Escoles + Sostenibles per enxarxar-se, informar-se i conèixer altres experiències, **sense desenvolupar un projecte** en el marc del programa. Els centres educatius de l'espai *Ens connectem* comptaran amb un seguit de recursos.

Els altres dos espais de participació *Ens activem* i *Liderem* seran per centres que sí que presentaran projecte de sostenibilitat i rebran l'acompanyament a través del programa Escoles + Sostenibles.

Més informació:

<https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/centres-educatius/qui-som/sumar-se-la-xarxa-descoles-sostenibles>

- **Reconeixement als centres educatius**

El programa Escoles + Sostenibles durant el curs escolar organitza diversos actes de reconeixement als centres educatius. S'estableixen 2 actes mínim al llarg del curs escolar.

El nombre d'hores de formació, el núm. de centres participants a l'espai *Ens connectem* i el número dels actes de reconeixement són orientatius. El

desenvolupament i grau de seguiment de cadascuna d'aquestes tipologies d'activitat s'anirà ajustant en funció de les necessitats al llarg del curs escolar.

6.2.3. Prestació del servei

A continuació es detallen els serveis que s'han d'oferir en relació a l'acompanyament als docents. Per a la correcta prestació del servei d'acompanyament als docents, el Departament d' Equipaments i Programes, valorarà en cada moment la necessitat que cal cobrir per part de l'empresa adjudicatària entorn els serveis a continuació esmentats.

6.2.3.1. Gestió del pla de formació adreçat al professorat

El programa Escoles + Sostenibles ofereix un pla de formació anual adreçat a la comunitat educativa dels centres de la xarxa configurat per cursos, seminaris, xerrades, visites i tallers sobre múltiples temàtiques. Els destinataris d'aquesta formació son principalment els docents, els equips de menjador o extraescolars i les AFA. Per al funcionament d'aquest pla de formació és necessària una gestió dels docents, programació, acompanyament, etc. i una contractació dels formadors/es: coordinació de dies i horaris, gestió dels honoraris i tasques que se'n derivin.

Els preus s'estableixen seguint com a base el preu/hora de la sessió que es farà, i a partir d'aquí s'afegeixen els conceptes complementaris, si compleixen els requisits establerts.

Hi haurà un *plus* per nova creació, un de mobilitat, un de materials i un de coordinació. Els *plusos* són acumulatius i no s'invaliden els uns als altres.

Preus:

- Sessió creada d'anteriors cursos: 80€/h. Ex: 160€ una sessió de dues hores.
- *Plus* de nova creació: 110 €/h. Ex: Una sessió de 2h de nova creació 160+220 = 380 €.
- *Plus* de transport (Fora de Barcelona capital): 20€ per sessió, independentment del nombre d'hores. Ex: Sessió de dues hores 160+20€ de transport. 180€.
- *Plus* de materials: 36€ per sessió, independentment del nombre d'hores. Ex: Sessió de dues hores 160+36€ de material. 196€
- *Plus* de creació de materials digitals (mentimeter i semblants): 20€/sessió
- *Plus* de coordinació: 400€ per seminari o curs complet. (Només aplicable a seminaris o cursos).

Ex. 1. Si un proveïdor organitza un seminari o curs de 3 sessions de dues hores cadascuna, ha de fer una coordinació i a més necessita material per a una de les sessions, el preu es calcularà així.

$$160+160+160+36+400= 916€$$

En cas de formacions específiques, per exemple adreçades a l'equip del programa Escoles + Sostenibles, s'establirà el preu conjuntament amb el Departament d'Equipaments i Programes.

Informació sobre el pla de formació actual:

<https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/centres-educatius/activitats/formacions>

6.2.3.2. Suport en el desplegament de l'espai de participació Ens connectem del nou Compromís Ciutadà per una Barcelona + Sostenible

En el marc de la renovació del Compromís Ciutadà per una Barcelona + Sostenible, el programa Escoles + Sostenibles oferirà als centres educatius signants 3 espais de compromís segons el que cada centre vulgui o pugui assumir: *Ens connectem*, *Ens activem* i *Liderem*.

L'espai *Ens connectem* és per aquells centres que vulguin formar part d'Escoles + Sostenibles per enxarxar-se, informar-se i conèixer altres experiències, **sense desenvolupar un projecte** en el marc del programa. Els centres educatius de l'espai *Ens connectem* comptaran amb els següents recursos:

Xarxa

Invitacions a actes de la Xarxa per intercanviar experiències (Joves per l'Emergència Climàtica i Tinguem Cura del Planeta) (segons disponibilitat)

Participació en jornades específiques de la Xarxa (Actes de signatura i cloenda) (segons disponibilitat)

Formació – Coneixement – Recursos

Formació i sessions participatives (segons disponibilitat)

Microxarxes (segons disponibilitat)

Accés a recursos del Servei de Documentació d'Educació Ambiental

Punt Verd Mòbil Escolar

Comunicació

Recepció del butlletí i comunicats

Logo Xarxa E+S

Punt al Mapa B+S

Possibilitat de publicar notícies al butlletí

Els altres dos espais de participació *Ens activem* i *Liderem* seran per centres que sí que presentaran projecte de sostenibilitat i rebran l'acompanyament a través del programa Escoles + Sostenibles.

Els 3 espais de compromís són vius, és a dir, els centres educatius podran, d'un curs a un altre i en funció del seu projecte, anar fluctuant entre els espais segons les seves necessitats i d'acord amb el grau de compromís que vulgui o puguin assumir.

Els centres de l'espai *Ens connectem*, sense un projecte específic d'Escoles + Sostenibles, rebran un acompanyament a través d'aquest concurs. Les tasques que se'n deriven són:

- Reportar la informació actualitzada de l'acció envers la cultura de sostenibilitat del centre a la secretaria tècnica d'E+S per ser incorporada a la base de dades d'Escoles + Sostenibles.
- Recollir indicadors de l'activitat del centre, segons el que s'hagi acordat amb Escoles + Sostenibles.
- Difondre propostes específiques per aquests centres, en el moment en que hi hagi places disponibles per ells (formació, microxarxes, espais d'intercanvi...).
- Animar els centres a compartir la seva activitat de sostenibilitat a través dels canals de comunicació de la xarxa.
- Animar els centres a presentar un projecte de sostenibilitat i passar així a l'espai *Ens activem o Liderem* per al proper curs escolar.
- Incorporar la informació del centre educatiu al Mapa B+S (<https://www.bcnsostenible.cat/es/>).

En funció del nombre de centres participants a l'espai *Ens connectem* i d'acord amb el responsable del programa, s'aniran adaptant les tasques a desenvolupar per a l'acompanyament d'aquests centres educatius.

6.2.3.3. Suport per a actes

El programa Escoles + Sostenibles té dos moments clau al llarg del curs escolar; un a l'inici del curs escolar, l'acte de signatura del Compromís Ciutadà per una Barcelona + Sostenible i benvinguda dels centres i un al finalitzar el curs escolar, l'acte de cloenda del programa Escoles + Sostenibles.

En aquests dos esdeveniments es convida els centres de la xarxa a compartir els seus projectes i les experiències, intercanviar coneixements, fer activitats lúdiques, rebre el reconeixement de la mà dels representants polítics, entre d'altres.

- Suport en la coordinació dels proveïdors participants en els esdeveniments i de les infraestructures necessàries: tarimes, carpes, elements expositius, etc.
- Suport als proveïdors per resoldre dubtes sobre la facturació dels seus honoraris.
- Suport general en la gestió dels actes.

7. Materials

Per poder desenvolupar correctament i amb el màxim de rigor pedagògic totes les activitats que s'ofereixen en els 2 programes hi haurà partides econòmiques per la realització de material didàctic, tant nou com l'actualització dels existent, material de difusió, manteniment de les maletes pedagògiques del Servei de Documentació d'Educació Ambiental

<https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/servei-de-documentacio-deducacio-ambiental> i altres necessitats que es creïn durant l'execució del contracte.

Tots els materials estaran desenvolupats en català i s'haurà d'assegurar la seva correcció lingüística.

8. Coordinació amb l'Ajuntament

- Comunicar per escrit els canvis de personal que es produeixin en l'execució del servei i fer-se càrrec de la formació necessària per a que aquest es pugui prestar correctament.
- Fer la coordinació i seguiment del programa amb les persones que el departament d'Equipaments i Programes delegui.

9. Condicions generals del servei i calendari

9.1.- El servei atindrà les activitats durant els cursos escolars en què estigui contractada l'empresa tenint en compte les possibles pròrrogues.

9.2.- En el període no lectiu de vacances escolars, de finals de juny a finals de juliol dels cursos escolars en què estigui contractada l'empresa tenint en compte les possibles pròrrogues, es realitzaran activitats educatives d'estiu dirigides als casals i centres de lleure en el espais que es considerin oportuns.

9.3.- Les activitats que s'ofereixen estan subjectes a la seva anul·lació per causes diverses (meteorològiques, no assistència de l'escola, etc.) després de cercar alternatives al dia programat.

9.4.- Les activitats s'oferiran en català, encara que l'equip educador tindrà capacitat per poder-les oferir en castellà.

10. Aplicació de criteris ambientals.

L'empresa adjudicatària haurà d'aplicar criteris de sostenibilitat en totes les compres i la subcontractació de serveis, en línia amb les Instruccions tècniques de sostenibilitat en la contractació municipal que es troben al següent enllaç (http://www.ajsosteniblebcn.cat/ca/normativa-interna-i-marc-legal_1426).

De forma específica haurà d'aplicar la Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en els elements de comunicació en l'elaboració i contractes dels informes, els materials comunicatius i les maletes pedagògiques:

- Tots els informes de les diferents fases del projecte s'entregaran exclusivament en format digital.
- En cas d'elaboració de materials comunicatius i producció gràfica de materials, com per exemple l'actualització de qualsevol maleta, s'utilitzarà obligatòriament paper 100% reciclat certificat amb alguna ecoetiqueta de tipus I. S'ajustarà la producció de qualsevol material imprès a les necessitats reals. Addicionalment es demanarà a l'impremta incorporar al màxim els criteris d'ecoedició següents:

- L'ús de tintes d'olis vegetals (en impressions òfset), o de tintes de base aquosa (en flexografia, gravat al buit o serigrafia) o de tòners que compleixin els requisits d'exclusió de metalls pesants i limitacions en el contingut i l'emissió de substàncies tòxiques tal com es descriu en alguna ecoetiqueta de tipus I, com per exemple l'Etiqueta ecològica europea, el Cigne Nòrdic, l'Àngel Blau o equivalent (en impressió digital).
- Aplicació de la tinta: utilitzar trames reduïdes (<100%) o trames estocàstiques en quadricromies per reduir el consum de tinta.
- Acabats: evitar la plastificació i per contra escollir cobertes de cartó 100% reciclat i envernissat acrílic en base aquosa.
- La incorporació d'informació sobre les característiques ambientals de la publicació, relacionat amb la qualitat ambiental del paper i/o la petjada de carboni de la publicació.

Per identificar els impactes ambientals associats als serveis contractats, l'empresa adjudicatària elaborarà un pla per l'ambientalització del servei, incloent la minimització de l'ús d'energia i recursos materials, la reducció, reutilització i reciclatge de residus i la disminució de GEH. Caldrà informar de les mesures aplicades i els resultats obtinguts a la memòria anual.

Memòria:

La memòria final recollirà en un capítol específic la següent informació sobre els criteris ambientals aplicats:

1. Elaboració de materials comunicatius: quantitats, característiques ambientals del paper reciclat i criteris d'ecoedició aplicats.
2. Elaboració de les maletes pedagògiques: llistat dels productes incorporats i criteris de sostenibilitat de cada producte.
3. Desplaçaments de l'equip de treball: llistat dels desplaçaments en el marc de contracte, incloent-hi medi de transport, distància, i quantificació de les emissions de GEH.
4. Desplaçaments dels assistents: avaluació dels desplaçaments dels alumnes, professors i acompanyants per arribar al lloc de l'activitat (per activitats realitzades fora del centre educatiu), incloent-hi número de participants, medis de transport, distància i quantificació de les emissions de GEH.

11. Personal

El servei contractat destinarà per a l'atenció de les activitats programades el següent personal:

- 1 coordinador/a responsable de totes les activitats i feines del programa.
- 1 coordinador/a-educador/a dels projectes d'APS.
- 1 educador/a per als projectes d'APS i per fer acompanyament tècnic i pedagògic dels centres educatius de l'espai *Ens connectem*. També haurà

d'atendre altres tipologies d'activitat en els període de màxima reserva d'activitats.

- 2 educadors/es per poder atendre totes les activitats previstes. Per cada activitat hi haurà com a mínim 1 educador/a en funció del número d'alumnes del grup/classe segons preveu la legislació vigent.
- 1 administratiu/va per gestionar les peticions i reserves.

L'equip de treball haurà d'estar format per educadors per fer les tasques d'atenció de les activitats educatives programades, preparació dels materials per dur a terme les activitats i la informació.

L'adjudicatari designarà un **coordinador/a responsable** que farà les tasques de direcció del projecte. Aquest dirigirà l'equip professional dels educadors/es i es farà càrrec de la coordinació general del programa, de les relacions externes i amb l'Ajuntament. El/la responsable ha de tenir capacitat de gestió, comunicació, coordinació d'equips humans, facilitat pel treball en equip i per les relacions. Haurà de ser capaç de dissenyar i realitzar programes i activitats d'educació ambiental i de dinamització sociocultural. Haurà de tenir formació bàsica a nivell de grau en alguna de les disciplines de ciències ambientals, biologia, educació, pedagogia o similars. Caldrà que tingui el nivell C de català. Haurà de tenir capacitat i experiència acreditada d'almenys 4 anys en projectes i/o funcions desenvolupades relacionades amb la coordinació d'equips i en l'educació ambiental i la sostenibilitat.

Per poder desenvolupar els projectes de Servei Comunitari Ambiental i d'Aprenentatge Servei és designarà un **coordinador-educador/a dels projectes d'APS**. La seva tasca consistirà a contactar amb els Centres Educatius interessats a realitzar aquesta mena de projectes i concretar la temàtica i les dades de realització a més del seguiment. Actuarà com educadora en les sessions que es desenvolupin al centre. Haurà de ser capaç de dissenyar i realitzar programes i activitats d'educació ambiental i de dinamització sociocultural. Haurà de tenir formació bàsica a nivell de grau en alguna de les disciplines de ciències ambientals, biologia, educació, pedagogia o similars. Caldrà que tingui el nivell C de català. Haurà de tenir capacitat i experiència acreditada d'almenys 2 anys en projectes i/o funcions desenvolupades relacionades amb l'educació ambiental, la sostenibilitat i en metodologia APS.

L'educador/a per als projectes d'APS i col·laborador/a en accions d'Escoles + Sostenibles ha de tenir qualitats pel tracte amb el públic escolar i iniciativa per a la resolució d'imprevistos i per la presa de decisions. Hauran de tenir formació bàsica a nivell de grau en alguna de les disciplines de ciències ambientals, biologia, educació, pedagogia o similars. Caldrà que tingui el nivell C de català.

Els **educadors per a les activitats** han de tenir qualitats pel tracte amb el públic escolar i iniciativa per a la resolució d'imprevistos i per la presa de decisions. Hauran de tenir com a mínim formació bàsica a nivell d'un Mòdul superior d'estudis de Formació Professional com a Tècnic superior en Educació i Control Ambiental o grau en alguna de les disciplines de ciències ambientals, biologia, educació, pedagogia o similars. Caldrà que tingui el nivell C de català.

L'**administratiu/va** ha de tenir qualitats pel tracte amb el públic i iniciativa per a la resolució d'imprevistos i per la presa de decisions. Haurà de tenir formació bàsica a nivell d'ofimàtica i d'atenció telefònica. Caldrà que tingui el nivell C de català.

El personal que realitzi les activitats haurà d'estar formats en els protocols de seguretat que siguin necessàries per poder accedir a les instal·lacions del programa, les quals s'hauran de coordinar durant l'execució del contracte amb les persones responsables de les instal·lacions que es visitin.

En els horaris i períodes de l'any que els educadors no hagin de realitzar activitats amb centres educatius hauran de desenvolupar tasques de manteniment i millorar del materials educatius i si s'escau col·laborar en el desenvolupament de noves activitats.

12. Restriccions expresses del contractista

El personal que treballi en el desenvolupament dels programes i activitats per a la prestació dels serveis que es descriu en aquest plec de condicions tècniques, no podrà fer servir en cap altre servei les activitats, recursos i propostes que es desenvolupin.

L'adjudicatari haurà d'assumir els canvis que es puguin produir durant el període del contracte, adaptant els recursos i l'organització.

13. Facultats de l'Oficina de Canvi Climàtic

Tots els programes, activitats i serveis, que fan referència a aquest contracte, i tots els materials que s'elaborin en el seu marc són titularitat de l'Oficina de Canvi Climàtic de l'Ajuntament de Barcelona.

14. Període d'execució

El període d'execució del contracte mai començarà abans del 25 de gener del 2025 i tindrà una duració fins a 24 mesos.